

ה"ת 38864/08/22 - אכ"ל חוף להב 433 נגד בהא עטאלה, אסיל עטאלה, סאלח עטאלה

בית משפט השלום בחיפה

ה"ת 38864-08-22 אכ"ל חוף להב 433 נ' עטאלה ואח'
תיק חיצוני: 484369/2021

בפני כבוד השופט אחסאן כנעאן
מבקשים אכ"ל חוף להב 433
נגד
משיבים 1. בהא עטאלה
2. אסיל עטאלה
3. סאלח עטאלה
ע"י עוה"ד ג'וליאן חדאד

החלטה

לפני בקשה להורות על הארכת מועד להחזקה בתפוסים, שתפסה המבקשת - יחידה החוקרת לאכיפה כלכלית - בעת פשיטה על המשיבים.

רקע כללי

המשיבים חשודים במגוון עבירות כלכליות: הלבנת הון, העלמת מס, הונאה וזיוף, עבירות על חוק המע"מ ועוד.

החקירה הייתה בשלבים מסוימים סמויה ובחודש פברואר היא הפכה להיות גלויה. בעת הפריצה של החקירה, בוצעו מעצרים ונתפס רכוש, בין היתר, חשבונות בנק, מסמכים, שני רכבים טלפונים ניידים מסמכים ועוד. כעת משעברו מ-180 יום, מיום התפיסה, מבקשת היחידה החוקרת להאריך את תוקף התפיסה בעוד 180 ימים. לטענתם הרכוש יהיה דרוש בהמשך בין אם כראיה בהליך פלילי שיוגש בהמשך ובין אם לצורכי חילוט.

המשיבים מתנגדים לבקשה. הם ממקדים את התנגדותם לרכוש שהוא כסף, רכבים וטלפונים ניידים. לגבי ראיות אחרות כגון מסמכים או חותמות הם אינם מתנגדים.

הכרעה ודין

עמוד 1

ביום 24/8/22 שמעתי את טענות הצדדים. לאחר ששקלתי את טענותיהם ועיינתי בדו"ח הסודי שסומן על ידי במ/1, וכן בחומרי חקירה שהובאו ללשכתי נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל במלואה. אדון בטעמי ההתנגדות כסדרן אך תחילה אייחד מספר מילים להליך של תפיסת רכוש.

סעיף 32 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט - 1969 (להלן: הפקודה) קובע ותווה את תכליות התפיסה של חפצים כדלקמן:

"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."

על פי הפסיקה תפיסה יכולה לשרת מספר תכליות: "תכלית מניעתית ביחס לחפץ העשוי לשמש לביצוע עבירה שטרם נעברה [...] תכלית ראייתית - אם החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה; או תכלית של חילוט - אם בחפץ נעשה שימוש לצורך עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה" (רע"פ 7600/08 **אברם נ' מדינת ישראל**, פס' 10 והאסמכתאות שם [פורסם בנב] (7.4.2009); בש"פ 5564/14 **אהוד טננבאום נ' מדינת ישראל** [פורסם בנב] (18.9.2014); בש"פ 8793/12 **מדינת ישראל נ' אברהם סעדי** [פורסם בנב] (17.12.2012)).

המועד להגשת הבקשה

טענה ראשונה שבפי המשיבים, היא שהבקשה הוגשה באיחור לאחר שהסתיימו ה-180 ימים בהם יש למשטרה סמכות לתפוס רכוש ללא אישור בית המשפט. צווי התפיסה ניתנו ביום 17.2.2022 והבקשה להארכת תוקף התפיסה הוגשה ביום 17.8.2022, איחור של יום, על פי הנטען מטעם המשיבים.

סעיף 35 לפקודה קובע:

"אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על-פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע."

החוק אינו קובע מתי יש להגיש את הבקשה. אולם, ההיגיון מחייב כי יש לשאוף, לכך כי הבקשה תוגש לפני מועד סיום ה-180 ימים, על מנת לאפשר לבית המשפט לקיים דיון, לפני תום מניין הימים, ועל מנת לפגוע כמה שפחות בקניין המשיבים, במידה ובית משפט לא יעתר לבקשה. אם תאמר אחרת, הרי באופן מלאכותי נמצא כי הארכנו את

המועד הקבוע בחוק להחזקת תפוסים.

יחד עם זאת, במקרה של הגשת בקשה לאחר תום ה-180 ימים מיום התפיסה, אין משמעות הדבר כי הדבר מוביל לדחיית הבקשה על הסף. שומה על בית המשפט לשקול את הבקשה לגופה, להביא בחשבון, את עוצמת הראיות שהצטברו כנגד המשיבים, האם היעדרות לבקשה תשרת את התכליות העומדות ביסוד הכלי המשפטי של תפיסת רכוש, את מידת האיחור והפגיעה במשיבים, את התנהלות הרשות החוקרת מבחינת קידום החקירה וביצוע פעולות חקירה עד לאותו מועד..

בענייננו מצאתי כי עוצמת הראיות כנגד המשיבים היא גבוהה, כפי שיפורט בהמשך. מדובר באיחור של יום אחד והנזק שיגרם למשיבים הוא זניח לעומת הנזק שיגרם לאינטרס הציבורי משחרור התפוסים לידי המשיבים. יתרה מכך, הרשות החוקרת בענייננו לא שקטה על שמריה. היא פעלה ללא לאות היא בשלב החקירה הסמוי והן לאחר יציאתה לשלב הגלוי. גם לאחר שחרור המשיבים, המשיכה הרשות החוקרת לבצע פעולות חקירה אינטינסביות, רבות ומסועפות לצורך קידום החקירה ולכן הפגם שנפל הוא בטל בשישים לעומת יתר השיקולים. לכן דין הטענה להידחות ואף לא ניתן כי האיחור הקל בהגשת הבקשה, יהווה שיקול בקציבת מועד האורכה על יד בית המשפט.

עוצמת הראיות והתקדמות החקירה

כאמור לעיל כנגד המשיבים קיים מסד ראיתי ברף גבוהה, העולה בהרבה על חשד סביר. מאז מעצר המשיבים ותפיסת הרכוש המסד הראיתי התעצם והחשד התגבר, בשל פעולות חקירה שבוצעו על ידי המבקשת. יתרה מכך, כנגד המשיב מס' 1 הוגש כתב אישום בבית משפט המחוזי בחיפה בגין עבירה של סחיטה באיומים. על פי החשד מדובר בעבירת מקור, הכנסות בגינה הולבנו על המשיב בדרכים שונות ומסועפות, זאת כעולה מהדו"ח הסודי והמסד הראיתי עליו הוא מבוסס. לגבי עברת המקור נקבע בבי משפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע העבירות דבר המחזק את החשדות בעבירות של הלבנת הון העומדות כעת על המדוכה.

אוסף עוד, כי מדובר בחקירה כלכלית בהיקף עצום ועל מנת לסבר את האוזן ההיקף המוערך הכולל מגיע לסך של מיליארד שקלים, כאשר על פי החשד חלקם של משיבים אלו מגיע לסך של 300 מיליון ₪. החקירה היא מסועפת, חובקת עסקים וחברות רבים. היא כוללת מספר רב של חשודים אחרים. היא מחייבת מעבר על אלפי מאות מסמכים אם לא אלפי מסמכים, לרבות ביקורת של מסמכי הנהלת חשבונות וביקורת דוחות פיננסיים ומטבע הדברים דורשת זמן ממושך.

אם נדמה לרגע תיק פלילי שגרתי ופשוט, כתמונת פאזל המורכב חלקים חלקים, שעל הרשות החוקרת לאסוף את חלקיו ולהרכיב לכדי תמונה שלמה, הרי בתיקי פשיעה כלכלית מורכבת, מספר החלקים הנדרש לצורך קבלת תמונה עולה לעיתים מספר ומספר מונים, מזה הנדרש בתיק שגרתי ופשוט. בשלב זה תן לומר כי הרשות החוקרת אספה מספר רב של חלקים והחלה להתקבל תמונה כללית אך עדין חסרים חלקים לצורך השלמת התמונה ודרשות עוד פעולות רבות ונוספות לצורך השלמת התמונה המלאה.

בע"פ 9788/03 טופז נ' **מדינת ישראל**, פ"ד נח(3) 245 עסק בית משפט העליון בקשר פלילי שהונע על-ידי פקיד בנק בכיר, הפועל מכוח תפקידו כנאמן הציבור והשולט על מקורות מידע בבנק, אשר ניצל את נגישותו למידע חסוי הנמצא ברשותו כדי למעול בהיקפים של מיליוני שקלים בכספי לקוחות שהפקידו את כספם במוסד הבנקאי בנאמנות. מעילה זו נסתייעה באמצעות קשר פלילי שחברו בו כמה קושרים, אשר תוכנן בתחכום רב לפרטי פרטים באמצעות מעשי זיוף, מצגי שווא ופעולות תרמית מורכבות. לכן העיר בית משפט העליון בצדק כי "**העבריינות הכלכלית בתחומי החברה והכלכלה היא לרוב מתוחכמת, מסתייעת באמצעים מודרניים של הפקת מידע וקשה לגילוי**". קושי זה הוא מובן נוכח העובדה שמהותה של הפשיעה הכלכלית היא לתת כסות של פעילות עסקית כלכלית לגיטימית לצורך הלבנת כספים שהתקבלו מפעילות עבריינית שמניבה הכנסה.

בשלב זה המבקשת כאמור פועלת ללא לאות ויש לאפשר לה להמשיך בחקירה בהתחשב במורכבותה.

טענות המשיבים כי יש לאפשר למשיבים להיחשף לראיות לאחר שבעה חודשים על מנת שאלו יגבשו את הגנתם אין בה ממש. לא הבנתי מה הקשר בין שחרור התפוסים לבין גיבוש ההגנה. המשיבים יודעים בדיוק במה הם מואשמים, הם מחקרו על כך תחת אזהרה וראיות הוטחו בהם. לכן הם רשאים לפעול ולגבש את הגנתם כראות עיניהם. מכאן ועד חשיפת חומרי חקירה, שטרם הסתיימה, דרך ארוכה, ואין לאפשר להם זאת, מקום בו הם יכולים בעקבות כך לשבש את החקירה במיוחד שהם אינם עצורים.

המשיבים מלינים על כך שמיום 15.3.22 ועד היום הם לא זומנו לחקירה נוספת ולא הוטחו בהם הראיות הנוספות. מכאן הוא מבקש להסיק כי אין ראיות או שהיחידה החוקרת פעלה ברשלנות ולא ביצעה פעולות חקירה. אולם לאחר בחנתי את פעולות החקירה שבוצעו נוכחתי שהמצב רחוק מלהיות כך. כאמור הרשות החוקרת פעלה ללא לאות והחשד כנגד המשיבים התחזק. משיקולי חקירה, שלא ניתן לפרטם, בחרה הרשות החוקרת שלא להטיח במשיבים את הראיות שנאספו לאחר 15.3.22 עד להשלמת החקירה. אין להתערב בטקטיקה החקירתית בה נוקטת המבקשת, במסגרת בקשה להארכת מועד להחזקת תפוסים, ויש להותיר ביד הרשות החוקרת את הגמישות המרבית ושיקול דעת רחב בניהול החקירה. העיקר שהמסד הראייתי, בשלב זה, הוא עוצמתי, ואין לחשושים זכות להכתיב לרשות החוקרת כיצד לנהל את החקירה.

הטלפונים הניידים

המשיבים טוענים כי מאחר ולא ניתן טכנולוגית לפרוץ לטלפונים הניידים החכמים יש להורות על שחרורם לידי המשיבים. אין ממש בטענה. אם תצליח הרשות החוקרת לפרוץ לטלפונים הניידים הפוטנציאל הראייתי הגלום בהם לא יסולא מפז ועל כן אין להיעתר לבקשה. נעשים ניסיונות לחדור לטלפונים אלו ויש לאפשר לרשות החוקרת למצות אפשרות זו.

אי גם ממש בטענת המשיבים כי מדובר במחשב כמשמעו בסעיף 32 (ב1) לפקודה, ולפי הוראה זו ניתן להחזיק בו לתקופה שלא תעלה על 30 ימים. סעיף זה קובע:

"נתפס מחשב שאינו בשימוש של מוסד כהגדרתו בסעיף קטן (ב) וניתן להפרידו מדבר המגלם חומר מחשב, והמחשב אינו דרוש לצורך חילוטו או הגשתו כראיה לבית המשפט, תחזיר המשטרה את המחשב לאדם שממנו נלקח בתוך 30 ימים מיום תפיסתו, ואולם רשאי בית משפט שלום לצוות על הארכת התקופה האמורה לתקופה שלא תעלה על 30 ימים, ולחזור ולצוות על כך מעת לעת."

אינני פוסל את האפשרות שטלפון חכם יענה להגדרת מחשב. יחד עם זאת, משלא ניתן להפריד את המחשב מדבר המגלם חומר מחשב קרי מהתוכן של הטלפונים, בשים לב כי המשיבים אינם מספקים את קוד הכניסה ואינם מאפשרים משיכת את חומרי המחשב, טענתם כעת כי יש לשחרר את המכשירים לידיהם היא חסרת תום לב ועדיף אילו לא נטענה. לכן דין הטענה להידחות.

רכב האודי

לבסוף טוענים המשיבים כי לגבי רכב האודי יש לאפשר הפקדה של 30% מערכו כנגד שחרורו, שכן התעוררה בעיה בעריכת ביטוח כאשר המבטחת ביקשה כי שמאי מטעמה יבדוק את הרכב. לאחר ששקלתי טענות הצדדים אני סבור כי בשל ערכו הנמוך של הרכב, כ- 36,000 ₪, ובשים לב לעצמה הראייתית הגבוהה שנמצאה בתיק, במידה והמשיבים יפקידו במזומן סך של 36,000 ₪ בידי המבקש ישוחרר הרכב.

התוצאה

לאור האמור לעיל אני נעתר לבקשה במלואה ומאריך את תוקף החזקת התפוסים לעוד 180 ימים נוספים, זאת בכפוף לאמור לעיל לעניין רכב האודי. תוצאה זו הגעתי לאחר שמצאתי כי קיים מסד ראייתי בעוצמה גבוהה המבסס את החשדות לביצוע העבירות שבבסיס החקירה, וכי המשך החזקת התפוסים משרת את תכליות התפיסה בין אם כראיות נגד המשיבים ובין אם בהמשך לצורכי חילוט.

מזכירות בית המשפט תמציא העתק מהחלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, כ"ח אב תשפ"ב, 25 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.

